

ROZPORZĄDZENIE EUDR

JAK WYKORZYSTAĆ CISZĘ PRZED BURZĄ?

OPRACOWANIE

ADW. AGNIESZKA RATAJCZAK

Rozporządzenie UE dotyczące wylesiania

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1115 z dnia 31 maja 2023 r. ma na celu ochronę lasów na świecie. W zamierzeniu doprowadzi do faktycznego ograniczenia wylesiania wynikającego z działalności gospodarczej prowadzonej na rynkach unijnych. Wdrożenie przepisów ma mieć pozytywny wpływ na środowisko, gospodarkę i prawa człowieka.

KOGO DOTYCZĄ NOWE OBOWIĄZKI?

EUDR nakłada obowiązki na wszystkich, którzy wprowadzają do obrotu i udostępniają na rynku unijnym, a także wywożą z UE, → wybrane produkty.

KIEDY EUDR WEJDZIE W ŻYCIE?

Do nowych przepisów przedsiębiorcy będą musieli dostosowywać się stopniowo, w zależności od ich wielkości (według określonej klasyfikacji):

- do 30.12.2025 r. – duże i średnie firmy;
- do 30.06.2026 r. – mikro i małe firmy.

Zobacz, dlaczego → **trzeba działać już dziś.**

CISZA PRZED BURZĄ

Dostosowanie się do EUDR oznacza m.in. dokładne zbadanie łańcuchów dostaw, wdrożenie procedur i raportowanie, często bardzo szczegółowych, informacji w specjalnym Systemie Informacyjnym.

Przedsiębiorcy muszą spełnić wszystkie obowiązki przed wejściem przepisów w życie. Kto temu nie sprostą, nie będzie mógł wprowadzać do obrotu żadnego produktu z listy dołączonej do Rozporządzenia*.

* W maju 2025 r. ogłoszono plany wyłączenia z zakresu EUDR niektórych produktów (np. z bambusa i rattanu). O wszystkich istotnych zmianach informujemy na bieżąco w naszych mediach społecznościowych.

Dlaczego trzeba działać już teraz?

- **Unikniesz paraliżu organizacji**

Podporządkowanie się EUDR to złożony i często długotrwały proces, wymagający koordynacji różnych działów w firmie i pozyskania dużej ilości danych od partnerów biznesowych.

- **Zminimalizujesz ryzyko sankcji**

Za uchybienia wobec EUDR przewidziane są dotkliwe grzywny, które mogą sięgać nawet 4% łącznego rocznego obrotu firmy w UE.

→ [Więcej na temat sankcji](#)

- **Poprawisz zdolność śledzenia łańcucha dostaw**

Dzięki temu będziesz w stanie lepiej nim zarządzać; szybciej zidentyfikujesz potencjalne problemy, a w dłuższej perspektywie masz szansę uzyskać wymierne oszczędności.

- **Zbudujesz przewagę konkurencyjną**

Wzmocnisz też wizerunek firmy jako odpowiedzialnej i zorientowanej na zrównoważony rozwój.

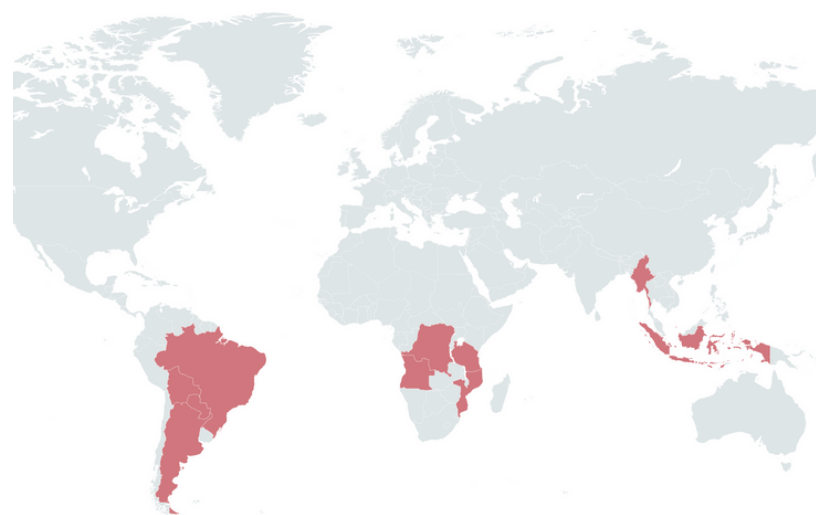
Jakich towarów dotyczy EUDR?

Regulacja dotyczy **produktów wytwarzanych z kauczuku, soi, drewna, kakao, kawy, bydła i palmy olejowej**. Kompletną listę pod 70 klas produktów można odnaleźć w → [Załączniku 1 do Rozporządzenia EUDR](#).

Towar	Produkt (przykłady)
Bydło	bydło żywe, mięso wołowe świeże lub schłodzone, podroby jadalne, skóra wyprawiona na pergamin
Kakao	ziarna kakaowe, masło kakaowe, czekolada i inne przetwory spożywcze zawierające kakao
Kawa	kawa niepalona, kawa palona, kawa bezkofeinowa
Palma olejowa	orzechy palmowe, olej palmowy surowy i rafinowany, margaryna
Kauczuk	opony pneumatyczne z gumy nowe i używane, artykuły odzieżowe z gumy, pasy i taśmy przenośnikowe z gumy
Soja	ziarna soi, olej sojowy surowy, mąka sojowa
Drewno	tarcica, płyty wiórowe i pilśniowe, węgiel drzewny, drewniane skrzynie, pudła i palety, meble drewniane, drewniane ramy obrazów, ozdoby z drewna, papier, książki

Kontekst: Globalny problem wylesiania

Według szacunków Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO) w latach 1990–2020 na całym świecie zniszczono około 420 mln hektarów lasów.

Na mapie zaznaczyliśmy dziesięć państw, które w tym czasie straciły najwięcej lasów*. Co ciekawe, powierzchnia zalesienia wielu innych państw wzrosła. Zbiorczo dodatni bilans mają m.in. Europa i Azja. Wylesianie odpowiada za 11% globalnych emisji gazów cieplarnianych, a jego skutki odczuwane są w skali globalnej.

*Na podstawie danych → [udostępnianych przez FAO](#).

Główne obowiązki

Zgodnie z EUDR wszystkie przedsiębiorstwa muszą:

- **zapewnić, że produkty nie pochodzą z terenów wylesionych po 31 grudnia 2020 r.**

To oznacza konieczność gromadzenia szczegółowych danych na temat pochodzenia każdego produktu oraz jego zgodności z przepisami dotyczącymi ochrony lasów.

-
- **przestrzegać przepisów kraju produkcji**

W tym mieszczą się regulacje dotyczące praw pracowniczych, ochrony ludności rdzennej oraz odpowiedzialnego zarządzania zasobami naturalnymi.

-
- **przedłożyć oświadczenie o należytej staranności**

Oświadczenia będą rejestrowane w europejskim Systemie Informacyjnym, który będzie generował numer referencyjny dla każdej zgłoszonej dostawy. Co ważne, obecnie procedowane są zmiany, które pozwolą dużym firmom na używanie wcześniej złożonych oświadczeń przy ponownym imporcie tych samych produktów.

Obowiązki szczegółowe

Niektórzy przedsiębiorcy będą zobowiązani do spełnienia większej liczby wymogów EUDR niż inni. Aby zdiagnozować, jaki zakres obowiązków obejmie Twoją firmę, przede wszystkim odpowiedz na dwa pytania:

1. Skąd pochodzi towar wykorzystywany w Twoich produktach?

Czy państwo producenta jest przypisane do grupy o zerowym, niskim, standardowym czy wysokim ryzyku wylesienia. 22 maja 2025 r. KE opublikowała pierwszą klasyfikację państw. Większości, w tym wszystkim krajom UE, przypisano niskie ryzyko. → [Pełna lista](#).

2. Jaką rolę w łańcuchu dostaw pełni Twoja firma?

Kluczowe są kategorie:

- „podmiotu” – każdej osoby fizycznej lub prawnej, która w ramach działalności handlowej wprowadza produkty do obrotu lub je wywozi i
- „podmiotu handlowego” – czyli każdej osoby w łańcuchu dostaw innej niż „podmiot”, która udostępnia produkty na rynku.

PROCEDURY

EUDR przewiduje wprowadzenie procedur:

I. Należytej staranności

II. Oceny ryzyka

III. Ograniczenia ryzyka w przyszłości.

Pierwsza z nich obowiązuje wszystkich przedsiębiorców. Dwie pozostałe przypisane są do towarów pochodzących z państw o standardowym i wyższym ryzyku wylesienia. Więcej o procedurach mówimy na kolejnych stronach.

Procedury EUDR

I. Należyta staranność

W pierwszym etapie musisz zgromadzić szczegółowe informacje o produktach:

- ustal dane identyfikacyjne produktu i producenta, w tym dane geolokalizacyjne działek, na których towary są uprawiane lub hodowane,
- zbierz dokumenty potwierdzające, że producent działa zgodnie z prawem kraju produkcji. Obejmuje to także prawa pracownicze i ochrony ludności rdzennej,
- zweryfikuj informacje potwierdzające, że produkty nie przyczyniają się do wylesiania.

II. Ocena ryzyka

Po zebraniu danych dotyczących łańcucha dostaw przeanalizuj je, aby ocenić ryzyko.

W tym etapie powinieneś określić stopień ryzyka dla kraju produkcji i zbadać, czy produkty wiążą się z wylesianiem, degradacją lasów lub nielegalnymi działaniami, takimi jak naruszenia praw człowieka.

Dokonuj przeglądu oceny ryzyka i kompletuj dokumentację co najmniej raz w roku. Bądź przygotowany, by udostępnić je właściwym organom, gdy tego zażądatają.

Ryzyko istotne

Nie można po prostu wprowadzić produktu do obrotu. Należy podjąć kroki w celu złagodzenia (zmniejszenia) ryzyka.

Ryzyko znikome

Produkty zostaną uznane za zgodne z rozporządzeniem EUDR i mogą być swobodnie wprowadzane do obrotu.

III. Ograniczanie ryzyka w przyszłości

Trzeci etap procedury zależy od wniosków z analizy ryzyka, dlatego jest najbardziej zindywidualizowany. Możesz na przykład:

- poprosić o dodatkowe informacje od dostawców, przeprowadzić niezależne audyty lub podjąć inne działania zależnie od wniosków z analizy ryzyka,
- wprowadzić w życie odpowiednie polityki, kontrole i procedury służące skutecznemu zmniejszaniu stwierdzonego ryzyka do poziomu zerowego lub znikomego,

Co najmniej raz w roku powinieneś dokonać analizy skuteczności środków zmniejszających ryzyko. Musisz być przygotowany, by udostępnić dokumentację na żądanie właściwych organów.

Sankcje

Państwa członkowskie mają swobodę w określaniu kar za naruszenie obowiązków wynikających z EUDR. Natomiast w samym Rozporządzeniu przewidziano następujące kary:

- **grzywny** w maksymalnej wysokości co najmniej 4 proc. łącznego rocznego obrotu firmy w UE,
- **konfiskata produktów** lub **dochodów**,
- **czasowe wykluczenie** na okres maksymalnie 12 miesięcy **z procedur udzielania zamówień** oraz z dostępu do dofinansowania publicznego, w tym procedur przetargowych, dotacji i koncesji,
- **czasowy zakaz wprowadzania do obrotu**, udostępniania lub wywozu wymienionych w Rozporządzeniu EUDR produktów,
- **zakaz stosowania procedury uproszczonej należytej staranności** określonej w art. 13 Rozporządzenia EUDR.

Komisja Europejska będzie mogła opublikować na swojej stronie internetowej prawomocny wyrok wydany w sprawie naruszeń postanowień Rozporządzenia EUDR. Wyrok będzie zawierał **dane przedsiębiorcy i rodzaj nałożonej kary**.

Potencjalne ryzyka

Przedsiębiorcy, którzy nie wdrożą procedur, zrobią to w ostatnim momencie albo niezgodnie z wymogami, muszą się liczyć z dotkliwymi konsekwencjami. Wybraliśmy kilka przykładowych:

- Utrata dostępu do rynku UE.
- Utrata produktów niezgodnych z EUDR, jeśli nie zostaną wprowadzone do obrotu przed wejściem tych przepisów w życie .
- Zmniejszenie konkurencyjności na rynku w przypadku opóźnień we wdrożeniu przepisów.
- Niewystarczająca wiedza wśród personelu firmy, by umożliwić realizację obowiązków wynikających z EUDR.
- Wysokie koszty wdrożenia nowych procedur w krótkim czasie.
- Trudności w identyfikacji producentów, w tym geolokalizacji działek.
- Trudności w ustalaniu łańcuchów dostaw.
- Konieczność wdrożenia narzędzi informatycznych wspierających monitorowanie łańcuchów dostaw.
- Trudności w uzyskaniu wymaganych danych od dostawców.

W skrajnym przypadku...

Przyjmijmy, że w produkcji wykorzystałeś partię towaru, która pochodzi z wielu działek. Jeśli okaże się, że choćby jedna z nich została wylesiona po 31 grudnia 2020 r., cała dostawa zostanie uznana za niezgodną z Rozporządzeniem EUDR. W takiej sytuacji nie będziesz mógł wprowadzić produktu na rynek UE.

Jak przygotować się do EUDR?

Sytuacja każdej firmy w kontekście EUDR jest inna. Zależy od oferowanych produktów, miejsca w łańcuchu dostaw, źródła towarów i innych czynników.

Jeśli jeszcze nie wdrożyłeś procedur, powinieneś jak najszybciej rozpocząć przygotowania – w większości przypadków ten proces będzie wymagał dużo czasu.

JESTEŚMY GOTOWI, ŻEBY CI POMÓC

Doskonale znamy Rozporządzenie EUDR i szeroki pakiet dokumentów towarzyszących, które instytucje unijne wydały i wciąż wydają już po formalnym przyjęciu nowego prawa. Na bieżąco śledzimy proces adaptacji EUDR na poziomie europejskim i polskim. Naszą wiedzę dzielimy się w prasie, a klientom regularnie wysyłamy alerty o zmianach.

EUDR znamy jednak przede wszystkim z praktyki.

Przeprowadziliśmy:

- projekty wsparcia we wdrożeniu EUDR u przedsiębiorców z branży FMCG;
- szkolenia z zakresu EUDR.

NIEODPŁATNA KONSULTACJA

Chętnie poznamy specyfikę Twojego biznesu, pomożemy Ci przygotować i skutecznie wdrożyć procedury!

Podczas 30-minutowej nieodpłatnej konsultacji porozmawiamy o wyzwaniach, jakie EUDR może przynieść Twojej firmie i jak możemy im wspólnie sprostać.

→ **UMÓW SIĘ NA KONSULTACJĘ**

AGNIESZKA RATAJCZAK

Adwokat

+48 512 157 274

agnieszka.ratajczak@affre.pl

JOANNA AFFRE

Adwokat, partner zarządzająca

+48 609 233 743

joanna.affre@affre.pl

Co powinieneś zrobić?

MOŻESZ SKORZYSTAĆ Z NASZEGO WSPARCIA, ABY:

- zweryfikować, czy Rozporządzenie EUDR dotyczy Ciebie,
- zidentyfikować obowiązki, które na Tobie spoczywają,
- przeprowadzić audyt, który wskaże potencjalne obszary ryzyka we wdrażaniu EUDR w Twojej firmie,
- stworzyć procedury *compliance* dostosowane do Twojego biznesu,
- przeszkolić wybranych członków zespołu z EUDR,
- przygotować materiały informacyjne do dystrybucji wewnątrz organizacji i dla Twoich partnerów biznesowych.

DODATKOWO POWINIENEŚ:

- zebrać danych o podmiotach na wszystkich etapach łańcucha dostaw,
- wyznaczyć osoby odpowiedzialne za EUDR w Twojej firmie,
- zaplanować, co zrobić z produktami, które po wejściu w życie przepisów nie będą mogły być wprowadzone do obrotu na rynku unijnym.

W ramach należytej staranności
będziesz musiał wykazać, że
sprawdziłeś, czy Twoi
kontrahenci wywiązują się
z obowiązków EUDR.

Zasoby

- **Rozporządzenie EUDR**
Lista produktów objętych przepisami znajduje się w Załączniku 1.
- **System Informacyjny**
Platforma, na której przedsiębiorcy będą składać raporty EUDR.
- **Film instruktażowy**
Instrukcja, w jaki sposób logować się za pomocą loginu UE.
- **Formalne wytyczne**
Doprecyzowują niektóre przepisy Rozporządzenia EUDR.
- **Ramowe zasady współpracy międzynarodowej**
Dokument określający strategiczne cele i zasady walki z wylesianiem i degradacją lasów.
- **Unijne obserwatorium wylesiania**
Bezpłatne narzędzie, które umożliwia dostęp do danych naukowych na temat pokrywy leśnej na świecie.
- **Strona internetowa poświęcona EUDR**
- **Strona internetowa z wymogami EUDR dla MŚP**
- **FAQ dotyczące EUDR**